

Наші інтерв'ю

Василь ПІНЧУК:

«Найголовніше багатство – вода»

Водне господарство є складовою економіки держави, тісно пов'язане з усіма галузями й безпосередньо впливає на забезпечення необхідних соціальних і побутових умов життя на землі. Сьогодні, як ніколи раніше, людство має усвідомити обмеженість і вразливість водних ресурсів. Водна проблема нині чи не найважливіша не лише для України, а й для всієї планети в цілому.

Біосфера Землі деградує. Особливо гостро постає проблема нестачі питної води. За даними ЮНЕСКО, майже 1,1 млрд. людей відчувають її дефіцит, 2,6 млрд. – не мають адекватних санітарних умов. Тим часом, за оцінками експертів Всесвітнього банку, у найближчі 40-50 років уже 40% населення планети зіткнеться з проблемою дефіциту води, а 20% страждатимуть від її нестачі.

Експерти ООН звертають увагу на те, що сучасне використання водних ресурсів за масштабами й темпами зростання перевищує решту найінтенсивніших процесів освоєння природних багатств. Світове споживання води

подвоюється кожні 20 років і досягло 4 тис. км³ на рік. Як наслідок її рівень по всьому світу стрімко знижується.

Крім того, як свідчать дослідження експертів ВООЗ, понад мільярд людей на нашій планеті вживають неякісну воду. Всі ці проблеми певною мірою стосуються й України, яка за запасами прісної води на душу населення, за даними Світового банку, перебуває на 111-ому місці серед 152 країн світу. Загалом в Україні на 1 жителя припадає майже тисяча кубометрів річкового стоку. Тоді як, за визначенням Європейської економічної комісії ООН, державу, чиї водні ресурси не перевищують 1,7 тисячі кубометрів на 1 особу, вважають водою не забезпеченою. Для порівняння – у Білорусії цей показник становить 3,3 тис. м³, Польщі – 1,4 тис. м³, США – 7,4 тис. м³.

Як на цьому тлі виглядає Сарненщина, запитали у Василя ПІНЧУКА, начальника Сарненського управління водного господарства:

У нашому районі на одного жителя припадає 1,96 тис. кубометрів води, це загалом хороший показник, але заспокоєні не варто.

Адже ті кліматичні процеси, що відбуваються в природі, можуть суттєво змінити цю цифру. За останні три роки маємо зниження рівня ґрунтових вод. Причому, у 2014-ому меліоративними каналами, насосними станціями із осушувальних систем району відвели 219 млн. м³ води, що становить 56% до 2013 року, у 2015-ому – 157,4 млн. м³. Минулий рік належить до найменш водозабезпечених і найспекотніших. Рівні води знизилися до критичних. Деякі малі річки пересохли.

Тому, з огляду на водогосподарську ситуацію в державі й у світі, і заради майбутніх поколінь маємо радикально змінити ставлення до проблем збереження та раціонального використання водних ресурсів. Нині стоїть завдання зосередити увагу всіх ланок владних структур на водогосподарських проблемах, зацікавити ними громадські організації, виховати в людей почуття бережливості до ставлення до одного з найголовніших природних багатств – води.

Водні ресурси Сарненщини в основному формуються з місцевого стоку в річковій мережі переважно з атмосферних опадів, а також транзитного стоку, що надходить із суміжних районів.

Територією району протяє 28 річок, із них 2 середні: Случ і Горинь, які мають протяжність відповідно 80 і 86 км – 26 малих загальною протяжністю 462,8 км, із них 17 мають витoki в межах Сарненщини. Крім того, налічується 34 ставки площею 1643 га, 42 озера (265 га), одне водосховище (88 га).

Джерелом водопостачання населення і галузевої економіки в краї є підземні водоносні горизонти і поверхневі водні об'єкти.

- А якої якості вода в районі?

- Забезпечення населення якісною питною водою є однією із проблем. Маємо 174 артезіанські свердловини, у т.ч. 109 на територіях сільських рад, із них 85 непрацюють та перебувають у занедбаному стані, а населення користується водою з криниць і самовільно облаштованих свердловин, в яких вона сумнівної якості.

Вода не відповідає нормам за вмістом заліза. Постійно погіршується її якість

через зношення водопровідних комунікацій. Загальний забір становить 6,8 млн. м³, у т.ч. із підземних горизонтів 5,3 млн. м³. Викликає занепокоєння якість води в річках. За результатами досліджень Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем, за семінальною системою якості наші річки належать до IV-V класу. Тобто вода з них можна використовувати тільки для технічних цілей.

Українці завжди шанобливо ставились до природи, а вода була об'єктом поклоніння наших дідів і прадідів. Нині через ігнорування природоохоронних підходів до господарювання негативний вплив людської діяльності проявляється повсюдно. Прибережні водоохоронні зони річок, каналів розоряють, річки в межах населених пунктів забруднюють стічними водами, вони втрачають здатність до самоочищення. Мас міське будівництво у водоохоронних зонах. Прикладом є р. Радіжська в районі колишньої «Сільгосптехніки», а також водоёма в с. Федорівка Вирівської с/р. Усе це впливає на якісний стан водних ресурсів. А як забруднені поверхневі води, то з часом забрудняться й підземні, які ми споживаємо.

- І як із цим боротися?
- З метою реалізації державної політики щодо підвищення якості води, екологічної стійкості й збереження водності малих річок в області розробили відповідну програму. Згідно з нею, ще до 2010 року потрібно було виконати значний об'єм робіт із очищення малих річок, каналів від мулу та наносів. А також виготовити технічну документацію на встановлення водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, паспорти малих річок. Проте частково, роботи виконали лише на 20% від запланованих. Технічну документацію на встановлення водоохоронних зон виготовили лише на річку Михайлівка, 9 паспортизували. Вирішити проблеми малих річок, озер, водоёмів без участі широкотраншевої громадськості, людей, які проживають і господарюють на їх берегах, неможливо. А саме необхідно дотримуватись агро-меліоративних заходів, не розорювати прибережні захисні смуги, а навпаки їх заліснювати, не засмічувати, обережно малені струмки від висихання. Такі заходи

не потребують значних коштів на місцевому рівні. Крім того, очільникам громад варто було би проводити просвітницьку роботу в місті й селах щодо збереження та відтворення водних ресурсів.

- А яку роботу в цьому напрямку проводить ваше управління?

- Вважаючи на екологічну ситуацію і стан водних ресурсів у районі, здійснюємо еколого-просвітницьку роботу. Торік у 29 школах, за погодженням із районним відділом освіти, провели екологічні уроки на водогосподарську тематику, конкурси серед школярів на кращий малюнок, виставки творчих робіт. Водогосподарські проблеми висвітлюємо на сторінках районної газети, підтримуємо тісний зв'язок із екологічним клубом «Паросток» ЗОШ № 4 і Сарненської гімназії.

Працівники управління взяли участь у природоохоронних акціях, скажімо, висадили 150 дерев, 35 кущів на водогосподарських об'єктах, очистили від сміття 3,6 км берегів водних об'єктів, ліквідували 10 несанкціонованих сміттєзвалищ. За безпосередньої участі і допомоги управління провели благоустрій 5 джерел. Торік разом із жителями с. Цепівчів, підприємцем Гроєм Голіюком облаштували джерело «Реву» у с. Реву, а районною громадською Корост – «Прибережне». У рамках акції «Збережемо річку» встановили пам'ятні знаки на річках Михайлівка, Руденка, Клітне, Язвинка, Мельничка.

Отримали подяки у двох номінаціях за участь у Всеукраїнському конкурсі «До чистих джерел».

- Але ж екопросвітницька діяльність – це не все, чим займаються Ваші колеги...

Одним із пріоритетних завдань, на якому зосередило увагу управління впродовж п'яти місяців цього року, було виконання заходів із забезпечення безваріантної роботи міжгосподарських державних меліоративних систем, насосних станцій і захисних споруд. У районі діють 40 меліоративних систем загальною площею 50,6 тис. га, у тому числі 7,1 тис. га польдерних систем. Протяжність меліоративних каналів – 2212 км, 1583 – гидротехнічних споруд, 104,1 км – захисної дамби, 12 насосних станцій. Враховуючи гидрометричну ситуацію на річках і водогосподарських об'єктах, ми в повному обсязі виконали заходи до пропуску повені: підготували магістральні канали, гидроспоруди на них, дамби, насосні станції. Постійно ведено спостереження за рівнями води на річках, збираємо й аналізуємо гидрометеорологічні показники. Але через відсутність снігових запасів повнів на річках, як і торік, була значно нижчою від норми.

Щоб захистити сільськогосподарські угіддя від підтоплення, на

5 червня – День працівників водного господарства!

Шановні працівники водного господарства Сарненщини!
Щиро вітаємо вас із професійним святом. Завдяки вашому самовідданому зусиллям, спрямованим на впровадження нових методів господарювання та передових технологій, успішно реалізовується державна політика у сфері управління, використання та відтворення водних ресурсів, розвитку водного господарства та меліорації земель. Переконані, що ваш професіоналізм і відповідальне ставлення до справи й надалі будуть запорукою ефективної роботи водогосподарського комплексу.

Приміть слова щирої вдячності за вашу сумлінну працю, активне освоєння сучасних форм і методів роботи. Бажаємо щастя, міцного здоров'я, добробуту, злагоди в родині, нових трудових звершень!

Ярослав ЯКОВЧУК,
голова райдержадміністрації,
Руслан СЕРПЕНІНОВ,
голова районної ради,
Світлана УСИМ,
міський голова.

сосні станції відкачали з польдерних систем 1499 млн. м³ води. На що затратили 29265 кВт. год. електроенергії.

Для реалізації програми енергоефективності й енергозбереження на водогосподарських об'єктах на польдерній системі о.с. «Дружба» (с. Любичівці) в дамбі торік побудували водовипускний споруду. Внаслідок чого вже в цьому році зекономили 16,6 тис. кВт. год. електроенергії на суму 31,7 тис. грн. А всього за рахунок застосування схеми самопливного відведення води із польдерних систем заощадили 108,2 тис. кВт. год. електроенергії на суму 206,3 тис. грн. Через облік електроенергії багатотarifними лічильниками на трьох насосних станціях економія сягнула 10554 грн.

Очистили від мулу меліоративні канали в об'ємі 5100 м³, обкопали 50 га каналів від траєкторії рослинної атмосфери, завдають значних екологічних та економічних збитків. Для попередження їх виникнення розробили інженерно-технічні заходи. Згідно з якими додатково до існуючих гидроспоруд необхідно облаштувати запару, поглибити канали для забезпечення забору ґрунтових вод на випадок гасіння воно. Як це зробили минулого року на о.с. «Ярнівка» (Тутовицька с/р).

Крім того, провели наванчання із пожежної безпеки з оглядками ГТО і машиністами насосних станцій. На 10 споруд заготовили шандрони.

До речі, одним із завдань управління є організація експлуатації внутрішньогосподарської меліоративної мережі на договірній основі із сільськими радами. Проте вони не передбачили у своїх бюджетах кошти на це, посилюються на їх вистачає. А тим часом меліоративна мережа дожиною 659,8 км і споруди

на ній уже зараз потребують ремонту. Як і 370,1 км міжгосподарської мережі. На жаль, через відсутність коштів у районному бюджеті не виконали завдання згідно з програмою розвитку меліоративної мережі і поліпшення екологічного стану осушених угідь Сарненського району у 2011-2015 роках. Не реалізовують із цієї причини й державну програму розвитку меліорації, згідно з якою в районі має бути реконструйовано 6753 га.

Оскільки державне фінансування не забезпечує повною мірою виконання необхідного комплексу робіт на міжгосподарській мережі, шукаємо резерви для наповнення спеціального фонду бюджету, надаючи платні послуги юридичним і фізичним особам. Вирічені кошти використали на ремонт механізмів, виконання ремонтно-доглядових робіт, поточного ремонту, придбання пально-мастильних і будівельних матеріалів.

- Василю Пилиповичу, напередодні професійного свята заведено згадувати кращих працівників...

- В управлінні водного господарства працюють 137 осіб. Колектив стабільний, із поставленими завданнями справляється. За результатами роботи торік посів перше місце серед восьми управлінь облводресурсів. У цьому є заслуга кожного працівника. А тому напередодні професійного свята хочу сказати багато теплих слів на адресу колег. Адже, незважаючи на всі негаразди, робимо все, щоб і при мізерному фінансуванні підтримувати в робочому стані механізми, канали, дамби, насосні станції, гидроспоруди, береги водні ресурси, чисте довкілля.

Тон у роботі задають заступник начальника Віталій Гусарук, провідні інженери Валентин Брусняк, Людмила Давидюк, трактористи-машиністи Микола Жученя, Володимир Нікітчук, Петро Крамарчук, бульдозерист Віктор Сорока, машиністи насосних установок Микола Гаврильчик, Михайло Бігун, Максим Климець, Сергій Климець, Іван Мартинович, Олександр Левчук, водії Олександр Кібіш, Василь Хомич, оглядачі ГТО Микола Данилишчак, Володимир Омельнюк, Микола Шутько, Василь Стадник, Леонід Бігун, Микола Мізюк.

Хочу згадати ветеранів галузі, які перебувають на заслуженому відпочинку і свого часу зробили значний внесок у розвиток водогосподарської галузі району. Це Ніна Зеленичова, Марія Тушчак, Катерина Мотчук, Петро Мотчук, Олександр Свирід, Галина Свирід, Володимир Войтович, Адам Оленчак, Онуфрій Мартинюк, Іван Ярошук, Іван Ясько, Петро Мураза, Михайло Шутько, Степан Омельнюк, Сергій Самойлик.

Користуючись нагодою, вітаю всіх працівників управління, ветеранів і пенсіонерів із професійним святом – Днем працівника водного господарства. Разом із привітаннями приміть і слова вдячності за вашу працю, яка є вагомим елементом у розвитку водогосподарсько-меліоративного комплексу Сарненщини. Бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я, сімейного затишку, мирного неба, чистих і спокійних вод, нових трудових звершень.

Розмовляла
Зоя ТИМЦУНІК.

ності, вирубали чагарників на площі 78 га, відремонтували 60 гидроспоруд, три будували насосних станцій і один насос, п'ять одиниць машин і механізмів. Повновили інформаційні знаки на осушувальних системах «Будашівська», «Чермерно-Радіжська», «Чермерно-Хвошувата». За станом на 1 червня виконали завдання облводресурсів із підготовки осушувальних систем до роботи у 2016 році.

У межах району на осушувальних системах є 15,9 тис. га осушених торф'яників. В останні 2 роки через потепління, зменшення опадів і зростання тривалості посушливого періоду на них почастилися пожежі. Взяти участь у ліквідації осередків загоряння торфовищ на о.с. «Ярнівка» (Тутовицька, Стрільська сільради), «Клітне» (Немовицька), «Чермерно-Радіжська» (Костянтинівська сільська рада).

Пожежі спричиняють вигорання торфу, зниження чисельності біоти, забруднення